

AKADEMİSYENLERİN İNCELEME/SORUŞTURMA GÖREV ZORLUKLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Durdağı AKAN

Atatürk Üniversitesi, K. Karabekir Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü
durdagiakan@atauni.edu.tr

Özet

Akademisyenlerin inceleme/soruşturma görev zorluklarına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitleme tekniği ile belirlenmiştir. Katılımcılar daha önce en az bir defa inceleme/soruşturma görevini yapmış Atatürk Üniversitesinin 5 farklı fakültelerinde görev yapan 12 akademisyenden oluşmaktadır. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiş, içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma bulgularına göre; akademisyenler inceleme soruşturma görevi ile ilgili başlangıç ve süreç aşamasında büyük bir zorluk yaşamaktadırlar. Akademisyenler bu görevi yaparken kendilerini büyük bir baskı altında hissetmektedirler. Ayrıca, akademisyenler inceleme/soruşturma işinin uzmanlık gerektiren bir iş olduğuna vurgu yaparak, bu görevin asıl yapmaları gereken işlerini aksatmakta olduğunu belirtmektedirler.

Anahtar kelimeler: *inceleme, soruşturma, disiplin, akademisyen.*

OPINIONS CONCERNING ACADEMICIANS' INVESTIGATION/ QUERY ASSIGNMENT DIFFICULTIES

Abstract

In this study which is aimed to determine the opinions concerning the academicians' investigation/query assignment difficulties, used case study from the qualitative research designs. The workgroup of the study has been determined with the maximum diversification technique from the purposeful sampling methods. Participants are the 12 academicians from 5 different faculties of Atatürk University who has performed at least one investigation/query assignment. The data of the study has been subjected to content analyze that was obtained with semi-structured interview form. According to the study findings; academicians have a great deal of difficulties with the investigation/query assignment during the beginning and the continuum stages. Academicians feel under great pressure while accomplishing this assignment. Also, academicians indicate that this study makes them hinder their main assignments by emphasizing that the investigation/query assignment requires expertness.

Key words: *investigation, query, discipline, academician.*

Giriş

Yönetim, yasalarla verilen görevlerini yerine getirirken bireylerin davranışlarını, önceden belirlenen amaçlara yöneltebilmek, toplumun düzenini ve huzurunu sağlayabilmek için gerekli gördüğü önlemleri alır. Bu önlemler çoğu zaman kurallar şeklinde ifadelendirilir. Bu kurallara uymak yönetilenler için zorunluluktur. Yasalarda belirtilen bu kurallara uymayan ve idari düzene aykırı davranışlarından dolayı yönetilenlere gerektiğinde ceza verilir. Bu verilen cezalara disiplin cezası denir (Sorguç, 1992; Akyılmaz, 2003; Gözübüyük, 2008).

Disiplin terimi hukuksal olarak istenilmeyen bir fiilin sonucu olarak uygulanan yaptırımı ifade etmektedir (Sancaktar ve Tepe, 2011). Disiplin cezaları, memuru görevine bağlamak, kamu hizmetlerinin en iyi şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla düzenlenmektedir. Disiplin cezaları, kamu görev ve hizmetlerinin sağlıklı yürütülmesini ve yerine getirilmesini sağlamak için kanun, tüzük ve yönetmeliklerin kamu görevlilerine emrettiği ödevleri yurt içinde ve yurt dışında yerine getirmeyenlere, uyulması zorunlu kıldığı huşuları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve göre uygulanan idari yaptırımlardır (MEB, 1996). Bu tür cezalar bireyleri yasalara uymaya zorlar. Disiplin cezaları ceza hukukunda yer alan cezalardan farklıdır. Ceza hukukunca düzenlenen cezalar adli mahkemece, disiplin cezaları ise idari mercilerce verilmektedir.

Gerek idari hizmetlerin sağlıklı bir biçimde yürütülmesi, gerekse kamusal hizmetleri yürüten kurum ve kuruluşların saygınlığı açısından, hizmetleri yürüten kamu personelinin, belirli bir kurumun üyesi olarak belirli bir kamusal hizmeti yürütüyor olmaları nedeniyle, uymaları gereken kurumsal kuralların ihlali durumunda bir takım yaptırımlara uğramaları da son derece doğaldır (Korkmaz, 2009).

Bir kamu görevlisi tarafından emir ve yasalara aykırı davranışlar, adli yönden bir işlemi gerektirmeyecek nitelikte ise idari makamlarca disiplin soruşturması açılır. Suç işleyen ya da suç işlediği delillerle sabit olan bir memura mesleki yönden yasaklı davranışlarla ilgili olarak öncelikle, özel kanunlardaki hükümler uygulanır. Özel kanunlarda hüküm bulunmaması durumunda, genel kanun niteliğindeki 657 sayılı Kanunun 125. maddesi uyarınca teklif getirilir. Eylemle ilgili olarak, hem özel hem de 657 sayılı Kanunlarda hüküm bulunması hallerinde ise konunun ağırlıklı olarak alındığı kanundaki hükümler uygulanır. Fiilin her iki kanunda eşit ağırlıkla ele alınması halinde ise özel kanun hükümleri uygulanır (MEB, 2007).

Konusu suç olan eylemlerde yönetim birimleri fiilin durumuna göre inceleme, soruşturma veya ön inceleme şeklinde işlemi başlatmak ve sonuçlandırmak durumundadır. İnceleme, yetkili makam veya şikâyete konu olan hususların, ilgili görevlilerce açığa kavuşturulması işlemidir. İnceleme ve soruşturma emri verme yetkisine sahip bulunan makamın ihbar, şikâyet veya diğer yollarla disiplin hükümlerine aykırı bir fiili (davranış) öğrenmesi durumunda, "konunun incelenmesi şeklinde verdiği emirle gerekli inceleme yapılarak belgeler

toplanır, gerektiğinde varsa şikâyetçi, tanık ve itham edilenin bilgilerine/ifadelerine yazılı olarak başvurulur. Yapılan inceleme sonucu inceleme raporu düzenlenerek, belirlenen durum ve sonuç emri veren makama sunulur. Kamu görevini yürüten görevlilerden hukuki düzenlemelerin ortaya koyduğu kurallara uymayarak kusur ve suç işlemek suretiyle, kurumun çalışma düzenini bozucu davranışlarda bulunanlara yönelik yürütülen işlemler ise disiplin soruşturması kapsamında yer alır (Adar, Aşıcı, Kaya, Bulut, Karakurt ve Karadaş, 2008). Disiplin soruşturmasının inceleme işleminden farkı, soruşturmada ceza teklifi getirme veya getirmeme durumu söz konusu iken, incelemede ceza teklifi getirilemez. Getirilebilmesi için incelemenin soruşturmaya dönüştürülmesi veya emrin “konunun incelenmesi ve soruşturulması” şeklinde verilmiş olması gerekir.

Ön inceleme ise memurlar ve diğer kamu görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturma açılması veya açılmaması yönünde yönetimin vereceği karara ilişkin yürütülen inceleme ve soruşturma işlemini içerir. Bu işlemin nasıl olacağı 4483 sayılı Kanunda izah edilmiştir.

Soruşturma, en geniş anlamıyla bir ihlal olup olmadığını açıklığa kavuşturmak amacıyla bir idari veya adli makamlarca, ilgililerden ve tanıklardan bilgi toplama ve irdeleme şeklinde gerçekleşen faaliyettir (Ercan, 2008). Soruşturma kelimesi Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğüne göre: 1. Bir sorunu açıklığa kavuşturmak amacıyla bir idari veya adli makamın yönettiği, ilgililerden ve tanıklardan bilgi toplama, konuyu inceleme işi, tahkik, tahkikat; 2. Suçun işlenmesinden başlayarak yargı verilinceye dek, kolluk, savcı, yargıç yönünden yapılan inceleme, araştırma ve kanıtların toplanması işleminin tümü; 3. Herhangi bir konuyla ilgili durum ya da tutumu belirlemek için düzenlenmiş ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi; 4. Bir konu, durum ya da olayı tanıklara ve belgelere başvurarak ayrıntılarıyla koğuşturma, şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2015)

Kamu hizmetini yürüten personelin kusurlu davranışlarının yönetim birimlerince soruşturularak bir sonuca bağlanması gerekir. Soruşturmanın yürütülmesi, genel olarak soruşturma hazırlığı, delil toplanması ve değerlendirilmesi, bilirkişi görevlendirilmesi, ifadelerin alınması, değerlendirme ve sonuç çıkarma, belgelerin tasnifi, soruşturma raporunun yazılması, raporun ilgili makama sunulması safhalarını kapsar (Adar ve diğerleri, 2008).

Soruşturma usulü, görevsel yükümlülüğe aykırılık konusundaki disiplinler takdir ve yaptırım usulüne ilişkin oluşturulan kurallar ile ilke ve usullerin şekli disiplin hukukunu oluşturur (Sancaktar ve Tepe, 2011). Taymaz, (2002) soruşturmalarda doğruyu bulmak için inceleme yapmak, araştırmak, yargılamak ve duygusallıktan kendini arındırarak objektif kararlar vermenin son derece zor bir görev olduğunu belirterek, aşağıda sıralanan nedenlerin soruşturmacının işini güçleştirdiğini ve istenmeyen bir hizmet haline getirdiğini belirtir.

1-Soruşturmalarda sanık olan kişiler, genellikle eğitim alanında görev yapan insanlardır. Özellikle üst düzeyde bir eğitimciyi suçlu olarak görmek soruşturmacı olan meslektaşısı açısından da üzücü bir olaydır.

Akademisyenlerin İnceleme/Soruşturma Görev Zorluklarına İlişkin Görüşleri

2-Soruşturmalarda ifadesi alınan şikâyetçi veya tanıklar bazen yalan beyanda bulunarak soruşturmacıyı yanıltıcı davranış içine girebilmektedirler.

3-Soruşturma görevi süresince, çeşitli kişilerin birtakım istemleri baskı unsuru olabilmektedir.

4-Yapılan soruşturmalarda soruşturmacıya karşı olumsuz bir imaj oluşabilmektedir.

Soruşturmaların yapılma yöntemine ilişkin bir düzenleme ve soruşturma raporunun hazırlanmasında uyulacak kural, usul ve esasları kapsamlı bir şekilde açıklayan yasal bir mevzuat bulunmamaktadır (Sorguç, 1992; Başar, 2000; MEB, 2000,). Soruşturma sürecinin yönetimi daha çok soruşturmacının becerisine ve insafına bırakılmaktadır.

Soruşturma, suç konusu olayı incelemek, muhbir ve şikâyetçilerin ihbar ve iddialarının gerçekliğini doğrulamak, olayla ilgili tüm delilleri toplamak, gerekiyorsa bilirkişi görevlendirmesi yaptırmak ve suçlanan kişinin savunmasını almak suretiyle yapılır. Soruşturma, soruşturmaya yetkili makamların görevlendireceği bir soruşturmacı veya kurumların kuruluş ve teşkilât yasalarına göre soruşturma yapmakla görevli müfettişlerce yürütülür (Pınar, 2003). Üniversitelerde özellikle akademik personel hakkında yürütülen soruşturmaların 2547 sayılı Kanun 53. Maddesi ve Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 17. maddesi kapsamında akademik unvan gözetilmek şartıyla akademisyenlerce yürütülmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Soruşturmacılardan beklenen temel davranışlar; şikâyetçi, tanık ve sanıkların ifadelerini alabilme, suç sayılan eylemin hangi yasa kapsamına girdiğini belirleyebilme, soruşturma belgelerini düzenleme ve soruşturma raporunu yazmadır (Atay, 1995). Soruşturmacı yönetime sağlanan yetkilerle, yönetilenlere sağlanan hak ve güvenceler arasında denge unsurudur. Bu son derece hassas olan dengeyi sağlayabilmek, hukuki bir konu olması nedeniyle kanun, tüzük ve yönetmelik bilgileri yanında soruşturma teknikleri hakkında bilgi ve deneyim gerektirmektedir (MEB, 2000). Bu konuda daha önce hiçbir eğitim almamış akademisyenlerin üniversitelerde inceleme soruşturma görevinin verilmesi hem soruşturmacı hem de soruşturan açısından birçok olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Literatürde Milli Eğitim Bakanlığı denetim elamanları üzerinde yapılmış bir takım çalışmalar olmakla beraber, akademisyenlerin inceleme/soruşturma görev zorluklarını belirlemeyi amaçlayan doğrudan yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum böyle bir çalışmanın yapılmasını gerektiren nedenler arasında yer almaktadır.

Araştırmanın Amacı

Akademisyenler tarafından yürütülmekte olan inceleme ve soruşturma işlemlerinde karşılaşılan sorunları belirlemeği ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmayı amaçlayan bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1- Akademisyenler kendilerine inceleme/soruşturma görevi verildiğinde nasıl bir tutum ve davranış içerisinde bulunmaktadırlar?
- 2- Akademisyenler kendilerine inceleme-soruşturma görevi verildiğinde süreci nasıl yönetmektedirler?
- 3- Akademisyenlerin inceleme/soruşturma görevi ile ilgili önerileri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Akademisyenlerin soruşturma görev zorluklarına ilişkin görüşlerini belirlemeği amaçlayan bu çalışmada; nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Daha önce akademisyenlere yönelik bu konuda yapılmış herhangi bir çalışmanın olmaması nedeniyle de araştırma bütüncül tek durum deseni özelliği göstermektedir.

Nitel araştırma olguların ve olayların gerçek ortamda tüm yönleriyle ortaya konmasına yönelik izlenen süreçtir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada elde edilen veriler genelleme yapmak için kullanılamasa da, var olan olguyu ortaya çıkarmak için kullanılabilir. Bu bağlamda nitel araştırmalar, araştırma öznelerinin bakış açılarını, anlam dünyalarını ortaya koyabilmekte ve sorunları araştırma öznelerinin gözleriyle görme olanağı sağlayabilmektedir (Kuş, 2003). Durum çalışması ise bilimsel sorulara cevap vermede ayırt edici yöntemlerdendir (Büyüköztürk vd, 2008). Çalışılması amaçlanan konunun derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresi ile olan ilişkilerini belirleyerek, o konu hakkında sonuca ulaşmayı sağlamaktadır. Durum çalışmalarının bir olgunun kendi gerçek yaşam alanında çalışılması, kanıt ve veri olduğu durumlarda kullanılabilmesi (Yıldırım ve Şimşek, 2011) gibi özellikleri nedeniyle bu araştırmanın modeli olarak düşünülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu daha önce en az bir defa inceleme/soruşturma görevini yapmış Atatürk üniversitesinin 5 farklı fakültelerinde görev yapan 5 profesör doktor, 4 doçent doktor ve 3 yardımcı doçent doktor unvanına sahip toplam 12 akademisyenden oluşmaktadır.

Katılımcılar amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitleme ile belirlenmiştir. Amaçlı örnekleme zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir. Amaçlı örnekleme yöntemlerinde çeşitlilik gösteren durumlar arasında herhangi bir ortak ya da paylaşılan olguların olup olmadığı bulmaya çalışmak ve bu çeşitliliğe göre problemin farklı boyutlarını ortaya koymaktır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011). Maksimum çeşitlilik örneklemede ise amaç, göreceli

olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örneklemde çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Araştırmada amaçlı örnekleme maksimum çeşitlilik yönteminin tercih edilmesinin nedeni olabildiğince üniversitenin değişik fakültelerinde görev yapan ve daha önce inceleme/soruşturma görevi yapmış öğretim üyelerinin görüşlerinin alınmasıdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Bu teknikte, araştırmacı görüşme sorularını önceden hazırlar. Ancak görüşme sırasında araştırılan kişilere kısmi esneklik sağlayarak oluşturulan soruların yeniden düzenlenmesine, tartışılmasına izin verir. Bu tür bir görüşmede, araştırılan kişilerinde araştırma üzerine kontrolleri söz konusudur (Ekiz, 2013). Yarı yapılandırılmış görüşme formu araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmacı görüşme formunun oluşturulması aşamasında eğitim yönetimi, teftişi, planlaması ve ekonomisi alanında en az doktora derecesine sahip 3 uzmanın görüşlerini almıştır. Uzmanların görüşlerinden sonra öneriler doğrultusunda görüşme formunda düzeltmeler yapılmıştır. Böylelikle görüşme formuna uygulama için son şekli verilmiştir.

Görüşme formunda akademisyenlerin inceleme/soruşturma görevlerine ilişkin hazırlanan sorular bulunmaktadır. Katılımcılara kendilerine inceleme-soruşturma görevi verildiğinde nasıl bir başlangıç yaptıkları, böyle bir görev verildiğinde süreci nasıl yönettikleri ve bu konudaki önerilerini içeren sorular şeklinde yapılandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Akademisyenlerle yapılan görüşme kayıtları üzerinde öncelikle betimsel analiz yapılmıştır. Betimsel analiz yapıldıktan sonra veriler içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucunda keşfedilir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Araştırmada veriler öğretim üyeleri ile birebir görüşmelerle elde edilmiştir. Çözümlemelerde görüşüne başvuru her öğretim üyesine birer kod numarası verilmiştir (ÖÜ1, ÖÜ2,... gibi). Araştırma bulguları üzerinde, görüşme soruları temel alınarak içerik analizi yapılmış, her bir soru bir tema olarak değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada geçerlik ve güvenilirlik sağlayabilmek için daha önce bu alanda çalışma yapmış, alan uzmanı olan 3 akademisyen tarafından görüşme formları incelenmiş, inceleme notlarından oluşan veri setinin kodlanması araştırmacı ve alan uzmanı tarafından ayrı ayrı yapılmış ve kodlamalar karşılaştırılarak tutarlılık oranı hesaplanmıştır.

Araştırmada, “Görev Başlangıcı”, “Görev Süreci”, “Öneriler” olmak üzere üç tema belirlenmiştir. Verilerin işlenmesi aşamasında, görüşme soruları tek tek ele alınarak her soruya verilen yanıtlar çerçevesinde seçenekler oluşturulmuştur. Böylece “Görüşme Kodlama Anahtarı” elde edilmiştir. Araştırmada toplanan veriler kavramsallaştırılmış ve bu kavramlara göre kodlama yapılmış, katılımcılarla yapılan görüşmeler tema, kod, alt kod ve görülme sıklığı şeklinde tablollaştırılarak yorumlanmıştır. Kavramsallaştırılan veriler doğrudan alıntılarla da desteklenmiştir.

Çözümlemelerde ayrıca içerik analizi içerisinde yer alan frekans analizi kullanılmıştır. Frekans analizi, en basit şekliyle ögelerin sayısal ve yüzdesel olarak görünme sıklığını ortaya koymaktır. Frekans analizi sonunda ögeler önem sırasına sokulmakta ve sıklığa bağlı bir sınıflama yapılmaktadır (Bilgin, 2006).

Bulgular

Akademisyenlerin inceleme/soruşturma görev zorluklarına ilişkin daha önce en az bir defa inceleme/soruşturma görevini yapmış akademisyenlerle yapılan görüşmeler sonucunda, elde edilen veriler aşağıda incelenmiştir.

Tablo 1: Akademisyenlere inceleme/soruşturma görevi verildiğinde tutum ve davranışları.

Tema	Kod	Alt Kod	Frekans
Görev Başlangıcı	Panik	Yetersizlik Algısı	4
		Kaçma	7
		Tanımlama	7
		Kabullenme	8
	Danışma İhtiyacı	Tecrübe arayışı	7
		Mevzuat inceleme	9
	Doküman inceleme	Hukuki boyut	10
		Örnek olay inceleme	3
	Rehber Arayışı	Kaynak tarama	8
		Uzman görüşü	3
		Yönlendirme	2

Tablo 1’de görüldüğü gibi, öğretim üyelerinin inceleme ve soruşturma görevleri ile ilgili olarak “Görev Başlangıcı”, “Görev süreci” ve “Öneri” teması oluşmuştur. Görev başlangıcı temasında *panik, danışma, doküman inceleme ve rehber arayışı* kodlaması yapılmıştır.

Panik koduna bağlı olarak oluşan durumlardan birisi yetersizlik algısı olmuştur. Daha önce böyle bir görevi yapmamış olan öğretim üyeleri görev kendilerine tebliğ edildiğinde yetersizlik algısına dayalı olarak nasıl yapılacağıyla ilgili panik yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öncesinde soruşturma yaptıkları için deneyimli olan bazı öğretim üyeleri yetersizlik algısı yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda ÖÜ1(Öğretim Üyesi1) “*Daha önce inceleme ve soruşturma ile ilgili hiçbir görev yapmadım. Ben bunu nasıl yapacağım diyerek panikledim ve kendimi yetersiz olarak*

gördüm.” şeklinde ifade edilerek yetersizlik algısına vurgu yapılmıştır. Yetersizlik algısı inceleme ve soruşturma başlangıcında öğretim üyelerinin yaşadıkları bir sorun olduğu belirlenmiştir. Panik yaşayan öğretim üyelerinin görev başlangıcında yaşadıkları bir başka durumda kaçmaz. Panikleyen öğretim üyesi görevden kaçmaya yönelmektedir. Kaçmayla ilgili ÖÜ2 “Görev aldıktan sonra büyük bir stres yaşadım. Ben bu görevden nasıl kurtulurum, nasıl bu işten sıyrılırım diye düşündüm. Dekana giderek görevi yapamayacağımı belirttim.” diyerek görevden kaçmaya vurgu yapılmıştır. Ayrıca bu kodla ilgili olarak öğretim üyeleri görevi kendilerinin yürütme zorunluluğunu hissedince görevi tanımlamaya ve anlamaya çalıştıklarını, devamında ise zorunluluktan dolayı görevi kabullendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda ÖÜ3 “Bu görevin tarafımdan bir şekilde yürütüleceğini anlayınca durumu anlamaya çalıştım.” şeklinde ifade kullanılmıştır.

Tecrübe arayışı, mevzuat inceleme ve hukuki boyut “danışma ihtiyacı” kodunun alt kodlarını oluşturmaktadır. Öğretim üyelerinden birçoğunun bu konuda yardım talebinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretim üyelerinden birçoğu inceleme/soruşturma görevini iade etmenin mümkün olmadığını anladıklarında, daha önce bu konuda görev yapmış tecrübeli tanıdıklarından yardım almaya yöneldiklerini, konuyla ilgili mevzuat incelemesi yaptıklarını ve olayın hukuki boyutunu araştırdıklarını ifade etmişlerdir. Bu konuda ÖÜ3 “Baktım ki bu işi benden başkasının yapacağı yok. Oturdum konuyu anlamaya çalıştım ve konuyla ilgili mevzuatı internette bularak inceledim.” şeklinde ifade kullanılmıştır. ÖÜ6 ise “yapmış olduğum inceleme ve soruşturma sürecinde bizlere bu görevi veren yöneticilerin bu konuda yetersiz bir bilgiye sahip olduklarını fark ettim. Hukuk müşavirliğine danışarak konuyu anlamaya çalıştım.” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Örnek olay inceleme ve kaynak tarama “doküman inceleme” kodunun alt kodlarını oluşturmaktadır. Öğretim üyeleri yapılan işi doğru ve en iyi şekilde yapabilmeleri için yazılı dokümanları incelemeye çalıştıklarını ve bunun için de daha önce yapılmış soruşturma dosyalarından ve bu konuda yayınlanmış kitap ve yazılı kaynaklardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Konuyla ilgili öğretim üyelerinden bazıları görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir. ÖÜ4 “konuyu daha iyi anlayabilmek için idareden giderek daha önce bu konuda yapılmış dosyaları talep ettim. Kontrollü bir şekilde bu dosyaları inceleyerek konuya vakıf olmaya çalıştım.” ÖÜ2 “...zaman zaman bu konuda yayınlanmış kılavuz kitaplardan yararlandım.” şeklinde düşüncelerini beyan etmiştir.

Uzman görüşü ve yönlendirme rehber arayışı kodunun alt kodlarını oluşturmaktadır. Öğretim üyelerinden bazıları zaman zaman bu konuda daha yetkin ve mesleği gereği bu işleri daha iyi bilen müfettiş tanıdıklarından ya da rektörlüğe bağlı hukuk bürosundan yardım aldıklarını belirtmektedirler. Bu konuda ÖÜ1 “Daha önce böyle bir görevi yapmış olmadığım için bu işi daha önce yapmış deneyimli bir arkadaşın yanına gittim. Bana bir internet sitesi önerdi, oradan bakmamı istedi. Ancak siteden istediğimi bulamadım. Çünkü oradaki her şey geneldi. Daha sonra

maarif müfettişi olan bir arkadaşıma danıştım. Onun önerileri ile bir şeyler yapmaya çalıştım.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Tablo 2: Akademisyenlerin inceleme/soruşturma göreviyle ilgili süreç yönetimleri.

Tema	Kod	Alt Kod	Frekans
Görev Süreci	Görev Uyuşmazlığı	Farkındalık	4
		Yetersizlik	6
		Engelleme	5
	Duygusallık	Yakınlık çıkmazı	7
		Halo etkisi (Genelleme)	4
		Güvenlik ihtiyacı	3
		Psikolojik baskı	8
		Kültürel farklılık	1
	Yetkinlik	Yöneltilme	5
		İçerik analizi	4
		Sonuçlandırma	4
		Yasal süreç	7
	Görev Ortaklığı	Birliktelik	4
		Cinsiyet vurgusu	1

Tablo 2’de görüldüğü üzere, öğretim üyelerinin inceleme ve soruşturma görevlerinin süreç yönetiminde “Görev Süreci” teması ve buna bağlı olarak *görev uyumsuzluğu, duygusallık, yetkinlik, görev ortaklığı* kodlaması yapılmıştır.

Görev uyumsuzluğu koduna bağlı olarak oluşan durumlardan birisi farkındalık algısı olmuştur. Öğretim üyelerinden birçoğu soruşturma görevinin akademisyenlik görevi ile uyummadığını ve görev süresince gerilim yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Bu konuda ÖÜ3 “*Bu işlerin akademisyenlikten çok uzak olduğunu düşünüyorum. Bu işin uzmanlık gerektiren bir iş olduğunu gördüm. Zorunlu olmasaydım asla böyle bir işi yapmazdım. Bu iş hem beni hem de soruşturmanın selametini etkiledi. Benim asıl işim olan akademisyenliği icra etmeliyim.*” Şeklinde ifade kullanmıştır. Görev başlangıcında olduğu gibi görev sürecinde de öğretim üyelerinin görevle ilgili yetersizlik yaşadıklarını ve görev süresince asıl işlerini zaman zaman aksatmış olduklarını belirtmişlerdir. ÖÜ1 “*Bu işe tam olarak vakıf olamadığım için soruşturmada soracağım soruları net olarak ifade edemedim, cevapları da net olarak alamadım. Şahit gösterilen insanlarda aynı şekilde zor durumda kaldılar, ifade vermekte zorlandılar.*” ÖÜ5 “*Bu işi yürüttüğüm dönemde mesleki faaliyetlerimin etkilendiği oldu. Zaman zaman derslerimin bir kısmına giremedim. Öğrencilerle doğru dürüst ilgilenemedim.*” şeklinde görüş belirtmiştir.

Yakınlık çıkmazı, genelleme, güvenlik ihtiyacı, psikolojik baskı ve kültürel farklılık “duygusallık” kodunun alt kodlarını oluşturmaktadır. Öğretim üyelerinden

birçoğu öğretim üyeleri veya memurlar hakkında yürüttükleri soruşturmalarda o kişilerle gerek meslektaş gerekse arkadaş olarak belli bir yakınlıklarının olduğunu dile getirerek bu durumun kendilerine bir psikolojik baskı oluşturduğunu belirtmişlerdir. Öğrencilere yönelik yapmış oldukları ciddi soruşturmalarda kendilerini güvende hissetmediklerini ve soruşturma yapılan kişilerin ya da şikâyetçilerin genelde soruşturmacının taraf tutacağına ilişkin yaygın bir kaniya sahip olduğunu dile getirmişlerdir. Bu konuda ÖÜ7 *“Yapmış olduğum bir soruşturmada suçlayan ve suçlanan taraflarla her gün yüz yüze baktığımız insanlardı. Kişilerin tanıdık ve konunun çok hassas olmasından dolayı çok zorlandım. Kendimi sürekli baskı altında hissettim.”*, ÖÜ1 *“Soruşturmasını yaptığım kişi benim ortaklaşa bilimsel çalışma yaptığım meslek arkadaşımdı. Elimden geldiğince duygusal davranmamaya çalıştım ama şikâyetçi bana endişe ve önyargıyla baktı. Beni sürekli mahkemeye gitmekle tehdit etti.”* ÖÜ10 *“soruşturmasını yaptığım bir öğretim üyesine o denli iyi davranmama ve cezanın en hafifini teklif etmeme rağmen markette karşılaşınca bana yüz çevirdi, bu işte tanıdıklarınla durduk yerde kötü olabiliyorsun. Bu bakımdan bu yapılan işin akademisyenlere uygun olmadığını düşünüyorum.”* demiştir.

Yönelme, içerik analizi, sonuçlandırma ve yasal süreç “yetkinlik” kodunun alt kodunu oluşturmaktadır. Öğretim üyeleri soruşturmada toplanan delillerin tasnifinde ve raporlaştırılması aşamasında yetersizlikten kaynaklı olarak zorluk yaşadıklarını ve bu zorluğun üstesinden gelebilmek için başlangıçta olduğu gibi yine tecrübe arayışı içine girdiklerini, ayrıca yasal süreç hakkında yeterli bir bilgiye sahip olmadıklarını dile getirmişlerdir. Bu konuda ÖÜ8 *“Ben idarecilik yaptığım için biliyorum. Her ne kadar soruşturmaları ayrı kişiler yapsa da bu kişiler ne yapacaklarını bilmedikleri için idare tarafından deneyimi kişilere yönlendirilmektedir. Sonuçta hep deneyimli kişilerin yönlendirmesi ile bu işler yürümektedir. Soruşturmaları ayrı ayrı kişiler yapsa da mantık aynı kalmaktadır. Bu da soruşturmaların güvenilirliğini zedelemektedir.”*, ÖÜ9 *“yıllarca fakültenin yönetim kurulunda da bulundum. Oraya gelen dosyaların birçoğunda usul hatasının varlığına şahit oldum. Gördüğüm kadarıyla akademisyenlerin çoğu bu konuda yetersiz bilgiye sahip. Başkalarından duyma bilgilerle işlem yapıyorlar.”* şeklinde düşüncelerini belirtmiştir.

Görev ortaklığı kodunun alt kodlarını *birliktelik* ve *cinsiyet vurgusu* alt kodları oluşturmuştur. Öğretim üyeleri soruşturma işlerinde ortak soruşturmacıların gerekliliğine savunmakla beraber birlikte iş yapmanın zorluklarını da dile getirmişlerdir. Ayrıca bazı durumlarda gerek tanık ifadeleri alınırken gerekse suçlanan kişi ile görüşmelerde aynı cinsten soruşturmacılara ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapmışlardır. Bu konuda ÖÜ4 *“Soruşturmacıların birkaç kişi olduğu komisyonlarda birçok zorluk yaşadım. Hem istenildiğinde bir araya gelme zorluğu vardı. Hem de ortak karar vermede zorlandık. Ayrıca işlerin genelde bir kişi üzerine yıkıldığını gördüm.”* şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

Tablo 3: Akademisyenlerin inceleme-soruşturma görevleri ile ilgili önerileri.

Tema	Kod	Alt Kod	Frekans
Öneri	Kurumsal uzaklık		8
	Uzmanlığa yönelik öneriler		6
	Statü denkliği		5
	Yargısal işlem		1
	Cinsiyet birlikteliği		1
	Eğitim ihtiyacı	Akademisyen	10
	Yönetici	4	

Tablo 3’de görüldüğü gibi öğretim üyelerinin inceleme ve soruşturma görevlerine bağlı olarak “öneri” temasında; *kurumsal uzaklık*, uzmanlığa yönelik öneriler, *statü denkliği*, *yargısal işlem*, *cinsiyet birlikteliği*, *eğitim ihtiyacı* kodları oluşmuştur.

Öğretim üyelerinin birçoğu uzmanlığa yönelik öneriler kodunda, soruşturma işinin uzmanlık gerektiren bir iş olduğuna vurgu yaparak, inceleme/soruşturma işlerini akademisyenlerin de içinde bulunabileceği hukuk ve denetim elamanlarından oluşacak bir kurul üyelerince yapılmasının doğru olacağını ileri sürmektedirler. Bu konuda ÖÜ4 “Herkes kendi işini yapmalı. Bu iş bizim işimiz değil. Rektörlükte bu konuda bir birim kurulabilir.” ÖÜ8 “Rektörlük bünyesinde bir rektör yardımcısının başkanlığında hukuk müşaviri ve akademisyenlerden oluşan bir komisyon bu işin eğitimini almalı ve soruşturma işlerini bu komisyon yürütmeli, bu komisyon üyelerinin görevleri belirli bir zaman aralığı ile sınırlı olmalı ve zaman içerisinde değişmelidir.” ÖÜ6 “Rektörlükte bu konunun uzmanlarından oluşan bir birim olmalı. Soruşturma işlerini bunlar yapmalı, gerekirse hocalardan uzman görüşü alınmalı veya soruşturmacılara dâhil edilmelidir.” şeklinde beyanda bulunmuşlardır.

Bazı öğretim üyeleri soruşturma işini akademisyenler yapacaksa başka fakültelerden görevlendirilmesine, statü denkliğinin önemine, soruşturulan kişilerin cinsiyetlerinin dikkate alınarak soruşturmacılar arasında aynı cinsiyetten kişilerin olmasına, hatta bu işin yargı birimlerince yapılmasına vurgu yapmışlardır. Bu konuda ÖÜ4 “Bu iş yapılacaksa da soruşturmacılar aynı fakülteden olmamalı.”, ÖÜ3 “öğrenci veya idari personel hakkında inceleme-soruşturma yapılacaksa bunun öğretim üyesi tarafından yapılmasına gerek yok, ancak öğretim üyesi hakkına yapılacaksa bunun akademisyenler tarafından yapılması ve statüye uygun davranılması doğru olur.” ÖÜ11 “bir akademisyenin soruşturmasını ancak bir akademisyen yapabilir. Aksi takdirde akademisyeni başkalarına ezdirmiş oluruz.”, ÖÜ12 “...bu konu yargısal bir işlemi gerektiren bir konudur. İdare bu işi yargıya havale etmeli, bu işlere hiç bulaşmamalı”, demiştir.

Öğretim üyelerinin büyük bir kısmı inceleme/soruşturma işini şayet öğretim üyeleri yapacaksa, akademisyenlerin bu konuda mutlaka bir eğitim almaları gerektiğini önermişlerdir. Bu konuda ÖÜ5 “ Şayet bu işi akademisyenler yapacaksa

mutlaka bu konuda bir eğitim verilmelidir.” demiştir. Bazı öğretim üyeleri de birçok yöneticinin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığını ileri sürerek onarlara da eğitim önerisinde bulunmuşlardır. ÖÜ2 “yürütmekte olduğum bir soruşturmada fark ettim ki bizim yöneticilerimizde bu konuda fazla bir şey bilmiyorlar. Bizleri oraya buraya yönlendiriyorlar.” şeklinde ifade kullanmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, daha önce herhangi bir inceleme/soruşturma görevi yapmamış olan öğretim üyeleri, görev kendilerine tebliğ edildiğinde bu görevi nasıl yapacaklarına ilişkin panik yaşamaktadırlar. Panik yaşayan öğretim üyeleri kaçma eylemine yönelmekte ve buna bağlı olarak stres yaşamaktadır. Ayrıca, öğretim üyeleri görevin kendilerince yürütülmesi zorunluluğunu hissedince görevi tanımlamaya ve anlamaya çalışmaktalar ve zorunluluktan dolayı görevi kabullenmektedirler. Eren'e (1989) göre, her ne nedenle olursa olsun psikolojik zorluk yaşayan ve tatminsizliğe uğrayan bir kimse, bununla ilgili bir davranışsal bozukluk içine girer ve bu hareketini herkese karşı gösterir. Araştırma bulguları öğretim üyelerinin bu zorluğu ve tatminsizliği bizatihi yaşadıklarına işaret etmektedir.

Öğretim üyelerinin inceleme/soruşturma görevi kendilerine tebliğ edilmesiyle birlikte başkalarından yoğun bir şekilde yardım talep etmekte. Araştırmaya katılan öğretim üyelerinden büyük bir kısmının inceleme/soruşturma görevinden kaçışın mümkün olmadığını anladıklarında daha önce bu konuda görev yapmış tecrübeli tanıdıklarından yardım almaya yöneldiklerini, konuyla ilgili mevzuat incelemesi yaptıklarını ve olayın hukuki boyutunu araştırdıklarını ifade etmişlerdir. Akademisyenlerde görülen bu konudaki yetersizlik algısının birçok olumsuzlukları da beraberinde getireceği düşünülmektedir. Nitekim Özdem, Albay ve Çelik (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, soruşturulan kişilerin soruşturmacıların mevzuata hakim olmadıklarını ve buna bağlı olarak kendilerine karşı önyargı taşıdıklarını, alınan bazı evrakların dosyaya koymadıklarını, olayın aydınlatılması için samimi ve kararlı bir çaba göstermediklerini belirlemişlerdir.

Görev başlangıç aşamasında öğretim üyeleri yapılan işi doğru ve en iyi şekilde yapabilmeleri için yazılı dokümanları incelemeye çalışmaktalar ve bunun için de daha önce yapılmış soruşturma dosyalarından ve bu konuda yayınlanmış kitap ve yazılı kaynaklardan yararlanmaktadırlar. Bu konuda bazı öğretim üyeleri daha yetkin ve mesleği gereği bu işleri daha iyi bilen müfettiş tanıdıklarından ya da rektörlüğe bağlı hukuk bürosundan zaman zaman yardım aldıklarını dile getirmişlerdir.

Öğretim üyelerinden birçoğu soruşturma görevinin akademisyenlik görevi ile uyummadığını ve görev süresince gerilim yaşadıklarını dile getirmişlerdir. Görev başlangıcında olduğu gibi görev sürecinde de öğretim üyelerinin görevle ilgili yetersizlik yaşadıklarını ve görev süresince asıl işlerini zaman zaman aksatmış olduklarını belirtmişlerdir. Özmen ve Şahin'in (2010) yapmış oldukları bir araştırmada, soruşturmacıların soruşturmaların yürütülmesi aşamasında

karşılaştıkları sorunlar içerisinde “görev alanlarının genişliği ve iş yükünün fazlalığından dolayı soruşturmalara yeterli zamanın ayrılamaması olmuştur.”

Araştırmada, öğretim üyeleri soruşturmasını yaptığı kişilerle gerek meslektaş gerekse arkadaş olarak belli bir yakınlıklarının olduğunu ve bu durumun kendilerine bir psikolojik baskı oluşturduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca, öğrencilere yönelik yapmış oldukları ciddi soruşturmalarda kendilerini güvende hissetmediklerini ve soruşturma yapılan kişilerin ya da şikâyetçilerin genelde soruşturmacının taraf tutacağına ilişkin yaygın bir kanıya sahip olduklarını belirtmişlerdir. Önyargılı tutumun her zaman için hukuksal işleyişi olumsuz etkileyeceği düşünülmektedir. Özdem, vd. (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, bazı soruşturmacıların kişilerin bilgisine başvurdukları sırada soruşturma yapılan mekâna tanıdık arkadaşlarını çağırma, başka bir konu ile ilgilenme, başka bir soruşturma yapma, kitap okuma, televizyon izleme, telefonla konuşma davranışlarında buldukları ortaya konulmuştur. Ayrıca, soruşturmacıların soruşturmaya başlamadan önce suçlayıcı bir tutum içerisinde davrandıklarını, soruşturma yaptıkları kişileri suçlu olarak görme ön yargısıyla yaklaştıklarını ve soruşturma yaparken yargılayıcı bir tutum sergilediklerini bulgulamışlardır.

Öğretim üyeleri soruşturmada toplanan delillerin tasnifinde ve raporlaştırılması aşamasında yetersizlikten kaynaklı olarak zorluk yaşadıklarını ve bu zorluğun üstesinden gelebilmek için başlangıçta olduğu gibi yine tecrübe arayışı içine girdiklerini, ayrıca yasal süreç hakkında yeterli bir bilgiye sahip olmadıklarını ifade etmişlerdir. Karagözoğlu'nun (1977) denetim elamanlarına ilişkin yapmış olduğu bir araştırmada, denetim elamanlarının görevlerinin en sıkıntılı ve yıpratıcı kısmının soruşturma işleri olduğunu belirtmişlerdir.

Öneri kısmında öğretim üyeleri soruşturma işlerinde ortak soruşturmacıların gerekliliğine savunmakla beraber, birlikte iş yapmanın zorluklarını da dile getirmişlerdir. Ayrıca bazı durumlarda gerek tanık ifadeleri alınırken gerekse suçlanan kişi ile görüşmelerde aynı cinsten soruşturmacılara ihtiyaç duyulduğuna vurgu yapmışlardır. Öğretim üyeleri inceleme/soruşturma işlerini akademisyenlerin de içinde bulunabileceği hukuk ve denetim elamanlarından oluşacak bir kurul üyelerince yapılmasının doğru olacağını ileri sürmektedirler. Bazı öğretim üyeleri soruşturma işini akademisyenler yapacaksa başka fakültelerden görevlendirilmesine, statü denkliğinin önemine, soruşturulan kişilerin cinsiyetlerinin dikkate alınarak soruşturmacılar arasında aynı cinsiyetten kişilerin olmasına vurgu yapmışlardır. Öğretim üyelerinden büyük bir çoğunluğu soruşturma işini şayet öğretim üyeleri yapacaksa mutlaka bu konuda bir eğitim almaları gerektiğini belirtmişlerdir. Bazı öğretim üyeleri de birçok yöneticinin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığını ileri sürerek yönetim kademesinde bulunanlara da eğitim önerisinde bulunmuşlardır.

Araştırma bulgularına dayalı olarak;

Mevzuat değişikliği yapılarak rektörlük bünyesinde bu konuda uzmanlardan oluşan bir birimin oluşturulması ve inceleme soruşturma işlemlerinin bu birimdeki uzmanlarla birlikte öğretim üyelerince yapılması,

Üniversitede en üst makamdan başlamak üzere yöneticilere ve öğretim üyelerine bu konuda kapsamlı bir eğitim verilmesi önerilebilir.

Kaynakça

Adar, İ.; Aşıcı, C.; Kaya, T.; Bulut, M.; Karakurt, Z. ve Karadaş, H. (2008). *Disiplin amirleri ve muhakkikler için soruşturma rehberi*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş kurulu Başkanlığı Yayınları.

Akılmaz, B. (2003). Anayasal esaslar çerçevesinde kamu personeli disiplin hukuku ve uygulamadaki sorunlar, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 7, S. 1-2,

Atay, K. (1995). *İlköğretim müfettişlerinin yeterlilikleri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Başar, H. (2000). *Eğitim deneticisi (Rolleri, Yeterlilikleri, Seçilmesi, Yetiştirilmesi)*, Ankara: Pegem-A yayıncılık.

Beyhan, A. (2008). *İlköğretim müfettişlerinin disiplin soruşturması sürecinde karşılaştıkları sorunlar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bilgin, N. (2006). *Sosyal bilimlerde içerik analizi*, Antalya: Siyasal Kitabevi.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., & Karadeniz, Ş. ve Demirel, .(2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Pegem Akademi Yayınevi, Ankara

Ekiz, D. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.

Ercan, İ. (2008). *Hakim ve savcılarının disiplin sorumluluğu*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Eren, E. (1989). *Yönetim psikolojisi*. İşletme İktisadi Enstitüsü Yayınları, No:105, İstanbul.

Gözübüyük, A. Ş. (2008). *Yönetim hukuku*, Ankara: Turhan Kitabevi.

Karagözoğlu, G. (1977). *İlköğretimde teftiş uygulamaları*. Ankara. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Korkmaz, K. (2009). Takdir yetkisinin disiplin hukukunda kullanımı ve yargısal denetimi, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIII, S. 1-2

Kuş, E. (2003). *Nitel-nitel araştırma teknikleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

MEB, (1996). *İdari ve adli soruşturma rehberi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

MEB, (2000). *İnceleme ve soruşturma rehberi*. Ankara: Teftiş Kurulu Başkanlığı Yayınları.

MEB, (2007). *Disiplin amirleri ve muhakkikler için soruşturma rehberi*. Ankara: Teftiş Kurulu Başkanlığı Yayınları.

Durdağı AKAN

Özdem, G.; Albay, T. ve Çelik, İ. (2012). Eğitim denetmenlerinin soruşturma sürecinde göstermiş oldukları davranışlara ilişkin öğretmen görüşleri, *International Journal of Human Sciences* [Online]. (9)2, 1591-1618.

Özmen, F. ve Şahin, Ş. (2010). İlköğretim müfettişlerinin soruşturma görevini yerine getirirken karşılaştıkları sorunlar. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 92-109.

Sancakdar, O. ve Tepe, İ. (2011). Alman federal disiplin kanunu ve idari disiplin soruşturmalarının temel esasları, *İÜHFİM C. LXIX, S.I -2*, s. 251-272,

Sorguç, B. (1992) *Disiplin ve idari soruşturma*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Taymaz, H. (2002). *Teftiş (Kavramlar, İlkeler, Yöntemler)*, Ankara: Pegem-A yayıncılık.

TDK (2015). *Büyük Türkçe sözlük*. <http://www.tdk.gov.tr> (Erişim: 08.12.2015).

Pınar, İ. (2003). *Memur suçlarında adli ve idari soruşturma usulleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Sönmez, V. ve Alacapınar, F.G. (2011). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.